

2023-03-14

Justitiedepartementet

Mikael Ruukel
Tel. 0726 01 60 67
mikael.ruukel@tco.se

Yttrande avseende Europeiska kommissionens förslag till direktiv om harmonisering av vissa delar av insolvensrätten

Ju2022/03740

TCO har tagit del av direktivförslaget och yttrar sig nedan över de delar som är av särskild betydelse för TCO:s medlemsförbund och dess medlemmar. Att vissa delar lämnas okommenterade ska inte uppfattas som något ställningstagande i de delarna. TCO kan komma att uttrycka fler åsikter i detta ärende under den fortsatta processen med direktivförslaget. Yttrandet följer förslagets disposition.

Sammanfattande och principiell inställning till förslaget

TCO är principiellt positiv till intentionerna med förslaget, men menar att det har omfattande brister i sin nuvarande form och att det skulle riskera att innebära ökad osäkerhet för arbetstagare i insolvenssituationer. Den ökade osäkerheten gäller framförallt möjligheten att få betalt för sitt arbete, men även bland annat möjligheter att utöva medinflytande över verksamhet och arbetsmiljö. TCO tillstyrker vissa delar av förslaget, men avstyrker starkt andra delar. Sammantaget innebär det att TCO inte kan tillstyrka förslaget i dess helhet.

Kommissionens förslag varierar stort i detaljnivå mellan olika avsnitt. TCO vill rikta en generell uppmaning till regeringen att noga överväga vilken detaljnivå i varje enskild del av förslaget som är nödvändig för att nå syftet med regeln, och inte gå utöver detta.

TCO vill också särskilt understryka att anställningsavtal på flera sätt har en särställning i svensk rätt jämfört med de flesta andra sorters avtal. Detta avspeglas bland annat i lagregler om anställningsskydd, men även inom insolvensrätten där löneborgenärer, anställda och arbetslivsfrågor i vissa viktiga fall ska behandlas särskilt. Denna särbehandling motiveras bland annat av ett starkt socialt intresse, med botten i arbetets stora betydelse för samhället och individen

samt att arbetstagaren i regel är beroende av lönen för sin och sina närmastes försörjning. TCO vill understryka vikten av att detta synsätt bibehålls. (Med ”lön” avses i detta sammanhang även andra ersättningar från arbetsgivaren till arbetstagaren som har sitt ursprung i anställningsavtalet, exempelvis sjuklön, pension, semesterersättning, o.d.)

Avd. I: Allmänna bestämmelser

I förslagets artikel 2 definieras begreppet ”närstående”. Under artikelns punkt q, andra stycket punkt iv) samt tredje stycket punkt i) behandlas de delar som avser arbetstagare.

Dessa definitioner skulle innebära att kretsen av närstående utökas och görs avsevärt vagare jämfört med nu gällande bestämmelser i 4 kap 3 § konkurslagen.

I förslaget används närståendebegreppet i två olika sammanhang: dels i den del som handlar om återvinning (avdelning II), dels i delen om prepackförfaranden (avdelning IV). Dessa delar avser helt skilda aspekter av ett insolvensförfarande och begreppet fyller två skilda syften.

Syftet med att ha särskilda regler för närstående är att skydda borgenärerna och undvika att närstående gynnas på bekostnad av borgenärerna. I en återvinningsituation är risken framförallt att tillgångar kan föras ut ur företaget för att undandra dem inför en stundande konkurs. Vid ett prepackförfarande är risken att personer kan dra nytta av icke-offentlig information för att göra ett förmånligt förvärv på bekostnad av borgenärsintresset. TCO ifrågasätter det ändamålsenliga i att använda samma definition av närstående på dessa skilda situationer, och föreslår att istället använda sig av olika definitioner som speglar att de potentiella risksituationerna är annorlunda när det gäller återvinning jämfört med prepackförfarande.

Direktivförslagets definition tycks i första hand ta sikte på insidersituationer (”förmånlig tillgång till icke-offentlig information”). Närståendebegreppet i nu gällande svensk konkursrätt avser framförallt återvinningsituationer (kapitel 4 i konkurslagen) och utgår därför från vem som har en ”ledande ställning” och ”bestämmande inflytande”.

Förslagets närståendedefinition tycks även innebära en vidgning av närståendekretsen av anställda jämfört med nu gällande svensk rätt. Om förslagets närståendedefinition tillämpas i en återvinningsituation så skulle det omfatta anställda som har tillgång till ”icke-offentlig information” men som inte alls är i någon företagsledande eller annars exekutiv ställning.

TCO anser att förslagets närståendedefinition för anställda är alltför omfattande för att vara ändamålsenlig i en återvinningssituation. Som beskrivs nedan så finns det starka skäl att begränsa möjligheten till återvinning av lönebetalningar. Definitionen i svensk rätt är särskilt anpassad till återvinningssituationer, och ett liknande synsätt bör användas även i ett eventuellt direktiv.

Avd. II: Återvinningstalan

TCO instämmer i grundprincipen om att rättshandlingar som har gjorts i syfte att undandra tillgångar från borgenärer inför eller under en insolvenssituation under vissa förutsättningar ska kunna återvinnas till boet.

Med anledning av lörens och anställningsavtalets starka betydelse för individen och de som denne har försörjningsansvar för, så anser TCO att skäligen lönebetalningar entydigt bör undantas från återvinningsbestämmelserna, i likhet med nu gällande svenska regler.

I skäl 9 i förslagets inledning anges att löner och arvoden *kan* undantas, samt att prestation och motprestation i sådana fall bör vara likvärdiga. Detta är en liknande formulering som i konkurslagens 4 kap 8 §, men betydligt svagare. TCO anser att ett sådant undantag måste formuleras betydligt mer definitivt ("ska") och finnas i artikeltexten. Det måste dessutom göras tydligt att även lönebetalningar som har gjorts innan konkursen, dvs. innan "boet" har blivit ett bo, ska undantas från återvinning. Detta är viktigt för att undvika missförstånd och utrymme för tolkningar.

Som TCO uppfattar det nuvarande förslaget, så skulle fullt skäligen lönebetalningar, som inte har haft något bedrägligt syfte, kunna återkrävas till boet. Utan tydliga undantag för lönebetalningar skulle en stor osäkerhet uppstå för anställda om arbetsgivaren kan befaras stå inför en insolvenssituation. Risken skulle då vara att fullt skäligen lönebetalningar återtas och att arbetstagarna inte fullt skulle kompenseras för utfört arbete. Enligt arbetsrättsliga grundprinciper har en arbetstagare rätt att hålla inne sin prestation, dvs. att vägra att utföra arbete, om denne inte kommer att få fullt betalt (Danhard, Konkursarbetsrätt, 6 uppl. sid. 121). En motsvarande rätt får anses finnas om arbetstagaren visserligen får betalt, men har god anledning att räkna med att betalningen sedan kommer att återvinnas till boet. En arbetsgivare som riskerar en insolvenssituation skulle alltså i ett sådant läge även riskera att stå utan arbetskraft.

Enligt nu gällande svensk rätt så kan endast den del av en lön återvinnas som uppenbart överstiger vad som är skäligt. (4 kap 8 §

konkurslagen). Denna skälighetsbedömning ska göras utifrån omständigheterna i varje enskilt fall och med hänsyn bland annat till arbetsinsats och typ av arbete. Det är endast den ”överskjutande” oskäligen delen som får återvinnas. TCO anser att den nuvarande svenska regleringen innebär en bra balans mellan de olika intressena och kan tjäna som modell.

I förslagets artikel 9 punkt 3 regleras preskriptionstid för fordringar som följer av en ogiltigförklaring av rättshandling. I många svenska kollektivavtal finns särskilda preskriptionsregler som gäller på kollektivavtalets tillämpningsområde. TCO vill starkt understryka vikten av att inte inskränka arbetsmarknadens parter möjligheter att genom kollektivavtal reglera tale- och preskriptionsfrister. Detta bör tydligt framgå i ett eventuellt direktiv.

Avd. III: Spårning av tillgångar som tillhör insolvensboet

Det är ett vällovligt syfte att kunna spåra och återföra tillgångar som felaktigt har förts från företag inför konkurser. Mot detta intresse måste värnandet av integritet vägas. Det system som inrättades med penningtvättsdirektivet syftar till att bekämpa grov brottslighet. Att använda samma system till civilrättsliga syften bör åtminstone inte vara självklart, även om syftet är vällovligt.

Å andra sidan skulle det många gånger kunna vara till gagn för TCO-förbundens medlemmar om konkursförvaltaren fick bättre möjligheter att begära återvinning genom att kunna kontrollera bankkonton och transaktioner.

TCO tar inte ställning till hur dessa intressen bör vägas mot varandra, men vill rikta regeringens uppmärksamhet på frågan och uppmana till en noggrann analys och avvägning.

TCO tillstyrker förslaget i de delar som handlar om att ge konkursförvaltare tillgång till uppgifter i offentliga register.

Avd. IV: Prepack-förfaranden

TCO instämmer i att det kan vara av stor betydelse för både borgenärer och arbetstillfällen att en vidareförsäljning vid konkurs går snabbt och utan uppehåll i verksamheten. Huruvida det förfarande (”prepack”) som föreslås har förutsättningar att fylla ett sådant syfte tar inte TCO ställning till.

Däremot vill TCO gärna understryka att införandet av ett sådant förfarande inte får medföra att nu gällande regler och rättigheter för fack och arbetstagare försämras eller sätts åt sidan. Det finns goda

skäl att anta att prepackförfaranden i regel kommer att innebära viktigare verksamhetsförändringar eller förändringar av anställningsförhållandena, vilket därmed skulle aktivera den förhandlingskyldighet som följer av medbestämmandelagen. Sådana förändringar innebär även arbetsmiljörättsliga skyldigheter att samverka, bedöma och förebygga risker som kan uppkomma.

Enligt nu gällande lagstiftning (7 kap 8 § andra stycket konkurslagen) finns möjlighet för konkursförvaltare att inte bara beakta högsta pris, utan även beakta alternativ som har bättre utsikter att främja sysselsättningen. Denna bestämmelse ger en viktig möjlighet för konkursförvaltare att, under förutsättning att det finns andra närliggande anbud, kunna bortse från en högstbjudande som inte anses kunna driva vidare verksamheten på ett seriöst sätt. Denna möjlighet fyller en viktig funktion för både samhället och arbetstagare. TCO anser att det är mycket viktigt att en sådan möjlighet finns även vid prepackförfaranden. (Detta skulle exempelvis kunna förtydligas i artikel 24 punkt 1 eller artikel 30.)

Förslaget berör även reglerna vid s.k. verksamhetsövergång där förvärvaren som huvudregel ska överta de berörda anställningsavtalen ("överlåtelsedirektivet" 2001/23/EG samt 6 b § anställningsskyddslagen). Ett undantag från denna huvudregel görs vid övergångar av verksamhet i samband med konkurs, där de berörda arbetstagarna inte har rätt att få sina anställningar överförda till förvärvaren. Enligt kommissionens förslag ska samma undantag gälla vid prepackförfaranden. TCO anser, mot bakgrund av överlåtelsedirektivets syfte att tillförsäkra arbetstagarna trygghet och skydd för sina anställningsvillkor, att undantagsregeln inte bör vara tillämplig vid prepackförfaranden.

Enligt förslaget ska som huvudregel inte utmätningar kunna göras eller konkurs begäras under den första fasen av prepackförfarandet. Förslaget innehåller inga begränsningar för hur lång tid förfarandet kan pågå. Denna otydlighet, i kombination med de relativt snäva tidsgränser och beloppstak för förmånsrätt och statlig lönegaranti i svensk rätt, riskerar att vålla problem och svåråtersebarhet för de anställda. TCO anser att ytterligare analys behöver göras av denna fråga.

TCO menar vidare att lönefordringar tydligt ska undantas från verkställighetsförbudet i artikel 23. Artikel 23 hänvisar till företagsrekonstruktionsdirektivet (2019/1023), men kravet på att undanta lönefordringar bör tydliggöras och skärpas. På samma vis bör det tydliggöras hur länge verkställighetsförbudet får pågå. Det bör även vara möjligt att ge in och låta vilandeförklara konkursansökan under prepackförfarandet, i likhet med vad som gäller vid företagsrekonstruktion (2 kap 10 a § konkurslagen).

Avd. V: Företagsledares skyldighet att begära att ett insolvensförfarande inleds samt deras civilrättsliga ansvar

TCO instämmer i de grundläggande premisserna att det innebär ett stort ansvar att driva företag, och att det finns ett starkt borgenärsintresse i att maximera insolvensboets värde. I dess nuvarande utformning skulle dock förslaget kunna påverka balansen och systematiken i två av anställningsförhållandets grundfundament, nämligen arbetsledningsrätten och lojalitetsplikten. TCO tillstyrker inte förslaget i sin nuvarande utformning.

Förslaget innehåller en otydlig definition i plural ("företagsledarna i en juridisk person") som i kombination med uttalandet i förslagets inledning om att begreppet ska ges en vid tolkning (skäl 32, sid. 28) kan innebära en utökning och systemförändring av skadeståndsansvar för arbetstagare i Sverige.

TCO anser det vara oklart hur en sådan "vid tolkning" ska förstås. Beskrivningen "*alla som ansvarar för, som faktiskt fattar eller bör fatta viktiga beslut om förvaltningen av en juridisk person*" (skäl 32) skulle kunna tala för att ett flertal chefspositioner kan omfattas. Utifrån att personen även ska vara behörig att ansöka om insolvensförfarande, så utgår dock TCO från att kretsen åtminstone inte kan göras vidare än att omfatta firmatecknare. Det skulle dock likväl vara oklart hur ansvaret skulle bedömas i situationer där det finns flera behöriga företrädare som har olika uppfattning om huruvida bolaget är på varaktigt obestånd.

Huvudregeln i svensk rätt är att arbetsgivare svarar för skador som anställda orsakar i tjänsten, och att anställda endast kan göras skadeståndsansvariga om synnerliga skäl föreligger (3 kap 1 § och 4 kap 1 § skadeståndslagen). Denna huvudregel har bland annat sin grund i arbetsledningsrätten, alltså arbetsgivarens rätt att leda och fördela arbetet. I en sådan bedömning av synnerliga skäl ska bland annat den anställdes ställning beaktas. TCO tycker att nuvarande ordning och systematik är välbalanserad.

Frågan om enskilda arbetstagares ansvar gentemot arbetsgivarens borgenärer aktualiserar också frågan om anställningsavtalets lojalitetsplikt. Enligt fast praxis i Arbetsdomstolen sedan närmare hundra år omfattas arbetstagare av lojalitetsplikt gentemot arbetsgivaren som en s.k. dold klausul, även när den inte kommit till tydligt uttryck i anställningsavtalet. Kortfattat innebär lojalitetsplikten ett förbud för den anställde att skada sin arbetsgivare, en skyldighet att sätta arbetsgivarens intressen före sina egna, samt att undvika situationer som kan innebära plikt-kollision

(se exempelvis Källström & Malmberg, Anställningsförhållandet, 2007, sid. 241ff., med vidare referenser till praxis). Enligt praxis kan lojalitetsplikts omfattning variera, exempelvis beroende på den anställdes ställning och ansvarsområden. Lojalitetsplikten kan i vissa avseenden ha begränsningar, i exempelvis visseblåsarsituationer, men även då får den sägas vara mycket stark.

Det kan i och för sig ifrågasättas i vilka situationer som det kan vara en illojal handling att begära företaget som man företräder i konkurs, men det finns utan tvekan situationer då en arbetsgivare skulle kunna uppfatta det så. Förslaget innebär således att arbetstagare med en viss ställning kan komma att ställas ansvariga inför både arbetsgivaren och dennes borgenärer, vilka kan ha olika intressen.

Avd. VI: Avveckling av insolventa mikroföretag

TCO:s generella uppfattning är att det är positivt med åtgärder för att främja och underlätta för mindre företag. Likaså är det positivt att sträva efter att konkursförfaranden ska kunna slutföras så skyndsamt som möjligt. Från ett arbetstagarperspektiv, med tanke på de tidsfrister och beloppstak för förmånsrätt och lönegarantiersättning som ofta behöver iaktas, så vore det även positivt att införa regler som underlättar förfarandet att sätta ett insolvent företag i konkurs. Mot dessa aspekter ska dock andra frågor, framförallt för att beakta borgenärsintressena, vägas. Utifrån nedanstående resonemang anser därför TCO att förslaget i detta avsnitt är mycket illa avvägt och det avstyrks därför.

Inledningsvis vill TCO ifrågasätta om regler för avveckling av s.k. mikroföretag är av någon väsentlig betydelse för de övergripande syftena med direktivförslaget.

TCO vill vidare ifrågasätta syftet med att inrätta särskilda regler för mikroföretag. I inledningen till förslaget (skäl 34, sid. 29) anges bland syftena med att särreglera dessa typer av företag att dessa ofta är enmansföretag med obegränsat personligt ansvar. Samtidigt omfattas även företag med begränsat ansvar och upp till tio anställda av den definition som används i förslaget. Definitionen tycks därför inte vara anpassad för det avsedda syftet. Om tanken är att reglerna särskilt ska rikta sig till enmansföretag eller affärsrörelser med personligt ansvar, så bör man istället utgå från en sådan definition.

Av inledningen (skäl 34 och 35, sid. 29) får man också intrycket att bestämmelserna om särskilda regler för mikroföretag tycks ha till syfte att främja uppkomsten och fortlevnaden av sådana företag. Detta är ett vällovligt syfte, men TCO ifrågasätter om det mest ändamålsenliga sättet att uppnå detta är genom att underlätta avvecklingsfasen. Åtgärder inom andra politik- och rättsområden än

insolvensrätten kan förmodligen bättre tjäna sådana syften. Insolvenslagstiftningen innebär i regel att en balans måste göras mellan gäldenärens och borgenärernas intressen. De nu föreslagna åtgärderna innebär, så vitt TCO uppfattar saken, försämringar ur borgenärssynpunkt samtidigt som intresset av att främja mikroföretag minst lika väl kan tillgodoses med åtgärder på andra rättsområden.

TCO delar inte heller uppfattningen att insolvenslagstiftningen är det mest ändamålsenliga området för att stötta egenföretagare eller bolagsmän med personligt ansvar. TCO tar inte ställning till om lagstiftningen avseende personligt ansvar behöver ändras, men anser att *om* sådan förändring ska göras så bör det främst ske genom den associationsrättsliga lagstiftningen. Om sådana eventuella förändringar istället skulle göras inom associationsrätten så skulle det innebära en bibehållen förutsebarhet för borgenärer och presumtiva borgenärer, i linje med direktivförslagets syfte. Att däremot angripa frågan genom insolvensrättsliga åtgärder skulle innebära att det personliga ansvaret i ett avtalsförhållande skulle kunna modifieras efter att avtalet har ingåtts.

TCO delar inte kommissionens uppfattning (skäl 40, sid. 30) att ett mikroföretags verksamhet är så okomplicerad att konkursförvaltare endast i undantagsfall behöver utses. TCO:s uppfattning är att relativt avancerade affärsrörelser kan rymmas inom definitionen av mikroföretag.

Utöver graden av ”okomplicerad” verksamhet, så anser TCO även att man inte utan vidare kan utgå ifrån att ett företag i konkurs alltid lämnar korrekta uppgifter, eller ens några uppgifter alls. Inte heller kan man utgå ifrån att dess tillgångar hanteras på sätt som är inte är till nackdel för borgenärerna. Sådana risker finns oavsett om företagets verksamhet är ”okomplicerad” eller inte, och därför är det viktigt att företaget förlorar rådigheten och att konkursförvaltare utses.

Enligt TCO-förbundens erfarenhet är det inte ovanligt att företag ”överges” av sina företrädare i insolvenssituationer. Detta kan ske genom att företrädarna gör sig svåra att nå, avregistrerar sig från sina uppdrag, eller i allmänhet visar bristande engagemang för sin verksamhet. Detta gäller inte minst mindre företag. Det vore därför även av dessa skäl olämpligt om mikroföretag i konkurs undantas från att förlora rådigheten och underställas konkursförvaltare.

Vissa av de uppgifter som idag sköts av en konkursförvaltare föreslås att istället sköts av en myndighet. TCO ifrågasätter vad som i praktiken kan tjänas på en sådan förändring. Oavsett om uppdraget sköts av en förvaltare eller en myndighet så kommer denne att noga behöva sätta sig in i bolagets verksamhet för att kunna bedöma

riktigheten i de uppgifter som lämnas och fatta avgörande beslut för konkurshandläggningen. Om meningen med förslaget istället är att myndigheten i mindre utsträckning ska sätta sig in i bolagets verksamhet än vad en förvaltare i dagsläget ska göra, så skulle detta innebära en väsentlig försämring för borgenärerna.

Konkursförvaltaren har som uppdrag att sätta sig in i det konkursade företagets verksamhet skaffa sig sådan insyn och kunskap om verksamheten som är nödvändig för att kunna bedöma om återvinning bör begäras eller om andra oegentligheter kan ha skett. Förvaltaren får således en viktig roll i konkursen, och det är överhuvudtaget svårt att förstå hur en borgenär, som föreslås, exempelvis ska kunna bedöma om återvinning bör begäras eller invändningar göras mot andra fordringar.

Konkursförvaltaren är enligt gällande lagstiftning ansvarig för att besluta om statlig lönegaranti till de anställda. Denna uppgift innebär myndighetsutövning, och kan många gånger kräva god kunskap om det konkursade företaget och en hel del utredning av anställningsförhållandena för att rättssäkra och korrekta beslut ska kunna fattas. Att överlåta dessa uppgifter på en myndighet som inte har möjlighet att lika utförligt sätta sig in i det konkursade bolagets verksamhet kan få negativa konsekvenser för både samhället och enskilda arbetstagare.

Vid en konkurs övertas arbetsgivar- och arbetsmiljöansvaret av konkursförvaltaren. Arbetsgivaransvar kan gälla den fortsatta driften av verksamheten och vara väsentlig för dess värde vid en vidareförsäljning, men ansvaret omfattar även efterföljden av arbetsrättsliga regler. Arbetsmiljöansvaret är naturligtvis av stor betydelse för de anställdas hälsa och säkerhet. Vid brister i arbetsmiljön finns det både förvaltnings- och straffrättsliga sanktioner mot den som har arbetsmiljöansvar. Forskning visar att arbetsmiljöbrister oftare förekommer i mikro- och småföretag än andra verksamheter¹. Även ur denna synvinkel vore det således olämpligt att undanta mikroföretag från att tilldelas konkursförvaltare.

Enligt förslaget i artikel 47 punkt c) ska en behörig myndighet kunna omvandla det förenklade förfarandet till ett ordinarie förfarande om vissa förutsättningar föreligger. Det är svårt att förstå hur kommissionen menar att myndigheten ska kunna få sådan kunskap om dessa förutsättningar. Eftersom det förenklade förfarandet tycks vara mer förmånligt för gäldenären så kan man inte utgå från att alla

¹ <https://osha.europa.eu/sv/themes/safety-and-health-micro-and-small-enterprises>

gäldenärer självmant kommer att anmäla sådana förutsättningar till myndigheten.

Enligt förslaget artikel 48 ska gäldenärens egna uppgifter om sina tillgångar som huvudregel läggas till grund för upprättande av insolvensboet. Enligt TCO:s medlemsförbunds erfarenhet kan det i många konkurser vara otillräckligt att förlita sig på gäldenärens egna uppgifter. Tvärtom kan det många gånger krävas att förvaltaren ges rådighet och handgripligen säkerställer att tillgångar och bokföring stannar i boet och att korrekt förteckning över tillgångar upprättas. TCO anser det inte vara lämpligt ur borgenärssynpunkt att överlåta den saken till gäldenären.

Som TCO uppfattar artikel 49 punkt 2 i förslaget så ska uppgifter som lämnats av gäldenären avseende värdet på tillgångarna läggas till grund för ett beslut om att eventuellt avsluta förfarandet utan realisering av tillgångarna för att istället låta gäldenären behålla tillgångarna. TCO menar att ett sådant förfarande ger starka incitament för en gäldenär att inte lämna korrekta uppgifter avseende tillgångarna, och att det skulle bli svårt för borgenärer eller myndighet att kontrollera de lämnade uppgifterna.

Avd. VII: Borgenärskommitté

TCO har ingen principiell invändning mot att stärka borgenärens möjlighet till insyn och information i konkurser. Däremot anser TCO att det är viktigt att behålla den grundläggande nuvarande systematiken där konkursförvaltaren har ansvar för avgörande förvaltning och beslut. Med nuvarande systematik är ansvarsfördelningen enkel och det är tydligt för exempelvis en löneborgenär eller dennes fackliga företrädare att veta vart den ska vända sig. Det är också viktigt att ha i åtanke att borgenärer sinsemellan kan ha intressen som står i konflikt med varandra, och att exempelvis löneborgenärer och andra med mindre fordringar kan få en nackdel om inflytande över konkursförvaltningen flyttas från förvaltaren.

För att bibehålla nuvarande systematik och ansvarsfördelning bör, enligt TCO:s mening, en borgenärskommittés uppdrag gå ut på att vidarebefordra frågor och information mellan förvaltaren och borgenärerna, samt vid behov lämna förslag på åtgärder som förvaltaren kan vidta. Inget av detta bör innebära något skadeståndsgrundande ansvar. Artikel 64 i förslaget bör därför ändras så att kommitténs roll endast handlar om information, synpunkter och frågor. En borgenärskommitté bör inte ha som uppgift att "säkerställa att borgenärernas intressen skyddas" (punkt 1 första stycket), inte "skyldighet att ha tillsyn över förvaltaren" (punkt

1 c) och inte ”skyldighet att ge information [...] till borgenärer” (punkt 1 e). En borgenärskommitté bör inte heller, utan tydliga fullmakter, kunna godkänna beslut eller rättshandlingar å övriga borgenärens vägnar (punkt 2). Artikel 66 bör därför utgå, och skadestånd för eventuella brott mot fullmakt utgå enligt avtalsrättsliga principer.

Om regler om borgenärskommittéer införs, så är det viktigt att arbetstagarintressena tillgodoses. TCO anser att bestämmelsen i 2 kap 18 § företagsrekonstruktionslagen kan användas som modell för en sådan konkursrättslig bestämmelse.

TCO vill också understryka vikten av att information och samråd via en borgenärskommitté inte får ersätta andra typer av medbestämmandeförhandlingar och samråd som ska hållas inom ramen för de arbetsrättsliga eller arbetsmiljörättsliga regelverken. Även om dessa kan uppfattas omfatta liknande spörsmål så är infallsvinklarna olika och ibland motstridiga till sina syften, eftersom exempelvis riskbedömningar av arbetsmiljön kan stå i motsatsförhållande till borgenärernas ekonomiska intressen.

Avd. VIII: Åtgärder för att öka insynen i nationell insolvenslagstiftning

TCO tillstyrker förslaget i detta avsnitt och menar att sådan information kan vara till nytta för TCO-förbunden och deras medlemmar vid insolvenssituationer i andra länder. Det vore också önskvärt att faktabladet innehåller grundläggande information om arbetsmiljöansvar, arbetstagares rättigheter vid insolvensförfaranden samt uppgift om vart arbetstagaren kan vända sig för att begära lönegarantiersättning.

Therese Svanström
Ordförande

Mikael Ruukel
Jurist